Nr. 62. Anulu XXX.

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercurea si Duminec'a, Fói'a, candu concedu ajutórele. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe ½ 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 3 galbini mon. sunatória.

Brasiovu 21|9 Augustu 1867.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

MONARCHI'A AUSTRIACA

Transilvani'a.

Brasiovu 18 Augustu.

Diu'a nascerei Maiestatei Sale imperatului se serbà adi prin cultu solemnu in bisericele tuturoru confesioniloru, unde se inaltiara rugatiuni pentru indelung'a viétia, prosper'a si drept'a dominare a monarchului. Pretutindinea s'a cantatu si imnulu popularin. Din partea garnisónei se intempinà diu'a acesta cu musica si se serbà cu o misa militaria pre pisti'a de exercitiu. Salve nu s'au desiertatu nici pe la biserici, nici la mis'a militaria, dara flamur'a imperatésca o volveitu tóta diu'a de pe culmea cetatiei. La amédiadi tienù corpulu de oficiari unu prandiu cu toaste inuffetitórie pentru Maiestate. Sér'a dede societatea teatrala dramatica si de opere o representatiune in onórea dilei, cu imnulu imperatescu. —

Simeone Barnutiu.*)

Frate! Vei fi asteptatu si pe dreptu etc. . . . Ér' dupa intr'oducere vorbesce asié pentru natiune:

„M'asi fi multiamitu cu jureprudinti'a cata am fostu invetiatu in Sibiiu, ca dupa ast'a asi fi pututu trai, déca o considerámu numai cá mediumu panis squirendi, ma am doritu se'mi castigu o idea mai lamurita despre sciintiele politice, ca totu speramu, ca dora dora voru etá si si nostrii, de 'si voru redicá scóle si pentru acestu ramu de sciintia si atunci asi fi fostu si eu de ceva ajutoriu, candu se dau petitiunile pentru academia cu atat'a insufletire pela 1850 nu cugetámu se se stinga focului asié curendu, cu atatu mai pucinu gandeamu ca se se faca unii chiaru antigonisti ai scopuriloru celoru mai natiunali, sciu ca este ertatu si chiaru lucru intieleptu a tacé candu nu sci cineva propune vreunu lucru de folosu, ma a graí si a scrie in contra unui adeveru dela care depinde mantuirea tuturoru, numai pentruca nu se póte infiintiá fara de greutate, n'a fostu ertatu nici odata, nici nu va fi, din contra totudeaunu a fostu pecatu in contra spiritului santu, care indrepta umanitatea spre cele bune, alu negá séu alu taiè, ca de si nu folosesce astadi va folosí mane, si de nu folosesce celui celu spune va folosí altora, pentru aceea pe dreptu au fostu condamnati si urgisiti in tóte timpurile cei ce si au ingropatu talentulu.

Este adeveratu ca si impregiurarile inca impedeca, ca unele nu se potu negá, ma candu n'au fostu impedecasi, care poporu din lume n'are de a se luptare cu dificultati, si Romanilor candu a fostu, si candu va fi asternuta calea fara de conlucrarea loru, cá se le dica strainii, acum pleca si tu Romane! ca e neteda, si poti merge cu ochii inchisi; tocma pedecele care le-au pusu si le voru mai pune strainii scopuriloru nóstre nationali, arata necesitatea acestora mai luminatu decatu verce argumiute, si noi cu atatu mai vertosu amu devé se cugetamu intru unire cum se le suplinimu, candu nu le putemu implini cu catu sunt pedecele mai seriése, ma a debaca in contra si a demustrá ca sunt de prisosu, vedesce amortirea sentiementelui nationalu, séu levitatea unui omu care n'a cugetatu bine ce graesce.

In tóte timpurile sciinti'a politica a manaduau natiunile, si cei ce au opritu pe alte natiuni dela dens'a, numai pentru aceea le-au opritu, cá acele se se multiamésca cu trist'a sórte de supusi, lipsite de libertatile firesci care li se cuvinu, séu orbecandu intru nesciintia se nu se apuce de lucrurile acele care luminezu, si fericescu pe alte natiuni; fara de sciintia politica nici nu se póte castigá putere nationale, nici conservá, din lips'a ei urméza remanere perpetua in stare apusa, séu cadere neaperata, ast'a se póte dice despre fiacare corporatiune mai mare, séu mai mica intocma si despre unu statu intregu, scii ce a patitu imperati'a orientului candu Isceau imperatii canone si troparie, si n'aveau grige de sciintiele statului, romaniloru numai tendinti'a asta pietosa le-a remasu ereditate dela biseric'a resaritului unita cu servilismulu propriu orientaliloru, care este inimicu la tóta intreprinderea si la totu indemnulu spre lucruri mai inalte; candu analisau anglii avuti'a inca in seciulu trecutu condusi de Adamu Smith, si aretau cum se aduna avutiile, cum se impartu, cum se consumu si cum se imbogatiesca natiunile cu comerciulu, atunci noi tipariesmu fórea adeverului si facesmu uniti, i'a venitu in minte unoi Romanu cá se redice catedra de economia politica si la noi? nu, ast'a erá cu nepotintia fiinduca nici unulu n'avea idea despre aceste sciintie, noi amu sciutu tipiculu si ne-amu tienutu de elu, ma ore totu numai langa tipicu se stamu?

Omenii cunoscatori de lucrarile politice mai lesne se unescu la scopurile necesarie decatu idiotii, nesciinti'a desparte si desunesce mai tare decatu ambitiunea si alte nimicuri de cause, ui-tate cati sunt uniti numai intr'o societate cá Lloydulu austriacu cá se dobandésca scopurile acele grandióse care unoi omu aru fi de totu cu nepotintia, negutiatorii natiuniloru inaintate formeza societati dupa artea invetiata, a celoru mai inapoiate numai dupa traditiune, in urbile cele mari cetatiani cei luminati facu societati si colegiuri, in care consulta ne'ncetatu cum se sustienia fórea urbei, ce institute se aduca la ecsistintia, si cu ce midilóce si cum se le incoragieze cele ce esistu, din consultationile acestora se nascu scóle de sciintia, de arti, de industria, de comerciu, institute speratórie de fomete, asecuratórie in contra focului, apei, grandinei si alte asecuratórie, strade ferate si alte minuni, noi inca n'avemu nici unu **colegiu,** care se ne apere si se ne asecureze viéti'a natiunala in contra fatalitatiloru, care o amenintia cu perire de atate parti, semnu ca n'avemu cultura politica, ca se amu avé, barbatii nostrii cei cunoscatori de lucrurile politice s'aru uní la scopurile cele ce sunt necesarie natiunei, ma fiinduca nu se unescu, urméza ca nu sunt si nici nu voru fi, fara de institute corespundiétórie, fiinduca fundamentulu prudintiei politice, care inaintéza fericirea natiunei, si 'i sustienu onórea, se punu in scólele nationali si folósele ei se comprobéza apoi si se cunoscu in viéti'a natiunale.

Eu inca tieniu cu cei ce credu ca fara de scóle mai nalte in timpulu de astadi nationalitatea nóstra e mai pucinu asecurata decatu erá inainte de Mari'a Teresia, candu erá opritu Romaniloru a'si redicá scóle si a invetiá, pentruca atunci steteau toti in cele ce apucasera, acum se intrecu cá se se nimicésca si la urma pisces majores comedent minores. Unii dintre si nostrii, cá se'si scuse nelucrarea, dicu, ca Romanii din monarchia n'au putere a'si redicá nici scóle mici cu atatu mai pucinu de cele inalte, séu tocma de aru si avé putere nu le este ertatu. Ma cum póte dice cineva ca o natiune de ómeni aprópe la trei milioni nu e in gradu a'si redicá scóle pana candu n'a facutu incercare cum se cuvine? vedi bine ca nu va fi déca va trage unulu intr'o parte, celalaltu intr'alt'a, déca va vré unulu scóle nalte, alu doile neunite seu de locu; ma déca s'aru apucá de lucru viribus unitis cum s'ar cuveni, resultatulu ar' demustrá falsitatea propusetionei; eu nu sciu se fia esitu pana acum vr'o ordinatiune opritória in forma categorica, cá Romanii se nu cuteze a'si redicá scóle inalte; si pana nu e'si e, aru devé se se apuce a aduná cele de lipsa, fiinduca infiintiarea unui institutu cá acesta e lucru de cente, si pentru cente de ani; chiaru si candu aru fi opriti absolutminte, in premiu pentru neclatit'a credintia, atunci inca n'aru devé se sufle in bucsinulu desperationei, din contra a provedé cum se latiésca sciinti'a, cá privati ne putenduo marturisi in institute publice nationali, aru devé se imiteze pre crestinii cei d'antei, carii se ascundeau suptu pamentu nefiindule ertatu supta pagani a martorisi in publicu. O natiune petrunsa de necesitatea scopuriloru mantuirei sale va sacrificá bucurósa midilócele cerute si pentru sine cum a sacrificatu pentru altii, numai indiferintii nu cunoscu nici scopuri necesarie, nici periolii amenintiatori, nici anima parata la sacrificie, ei nu credu ca cu puteri unite si cu timpu se potu aduce la fiintia si lucruri de acele, care nu le aru puté face unu omu singuru nici odata; acesta necredintia in puterile sale inse este unu pecatu in contra societatii intregi, fiinduca ómenii nu se apuca de ce credu a fi cu neputintia si asié remanu indereptu, mai bine suferu cu fricosii decatu se imparta periclii si fruptu-rile cutezatoriloru, pentru acesa bine faci Domnia ta, ca anunti de multe ori necesitatea scóleloru de diosu pana susu, nu deve incetatu nici odata a bate credinti'a desierta, si a predicá unu viitoriu mai fericitu, care Romanulu pana acum nu l'a vedutu, ma 'lu va vedé déca va imbracisiá sciinti'a, chiaru si universalitatea inca deve predicata din candu in candu, macaru cá unu paradocsu pentru alte timpuri, candu se voru infiintiá si lucrurile acele, care acum se paru unora cu nepotintia, altora nebunia.

(Va urmá)

*) Catra Redactorele Iacobu Muresianu: Milanu 24 Martiu 1854. — R.

Propunerea romaniloru din comitatulu Turdei.

Onoratu comitetu comitatense!

Noi subscrisii romani din comitatulu Turdei petrecundu cu atentiune si in linisce desvoltarea politicei interne a Insaltului Regimu presentu, si vediendu cu durere, ca acelu insaltu, articulii I si II din legile aduse la anulu 1863 si sanctiunate de Maiestatea Sa imperatulu, prin staruinti'a sa unilaterale la scosu din valóre si uuinnea Transilvaniei cu Ungari'a nu s'a relegatu la una dieta a Transilvaniei conchiamata pre basca adeveratei representatiuni a tierei, cá unica in acésta cestiune competenta, in care natiunea romana cá cea mai numerósa in acestu principatu se'si fi esprimatu precisu postulatele sale de dreptu politico-natiunale, ne tienemu chiamati a o spune cu tóta francheti'a, ca acésta fapta a Regimului modernu a facutu in romani o impresiune cu atatu mai cutrieratória, cu catu romanii preste totu si cesti din acestu comitatu ne tienemu esistenti'a nóstra natiunale politice prin acesti doi articuli asecurata, si cu catu noi prin restituirea constitutiunei vechi rediamati pre sacrificiale mari adose prin natiunea romana in toti timpii si impregiurarile pentru tronu si patria, asteptámu cu totu dreptulu dela Regimulu nou déca nu largirea celu pucinu sustienerea drepturiloru nóstre politico-natiunale acinsite legalminte, ér' nu stergerea loru.

Fiinduca dara drepturile nóstre politico-nationali numai prin acei doi articuli se asecuréza in totu dreptulu publicu transilvanu, si fiinduca noi romanii nu numai veniti la cunoscinti'a esistentiei nóstre politico-nationali, ci prin amintitii articuli de lege si pusi in folosinti'a acelora, nu ne indestulimu cu egalitatea individuale asecurata prin articulii de lege VII-le

alu dietei din Posionu din 1847/8 si art. de lege I alu dietei din Clusiu din 1848 si luata de devisa din partea Regimului actuale, ci numai cu egalitatea politico-nationale, tienenduo acésta in Transilvani'a cea mai puternica angira si secura garantia a prosperarei tierei, a libertatei constitutiunale si a dreptului politico nationale a fiscarei natiuni.

In poterea detoriutieloru nóstre catra tronulu Maiestatei Sale r. apostol. catra patri'a si natiunea nóstra dechiarandune cá totudéuna credintiosi tronului:

Propunemu

cá onoratulu comitetu intru una representantiune se'si esprime parerea de reu, ca regimulu de acum a staruitu la scóterea din valóre a art. I si II din 1863 referitori la egal'a indreptatire politico-nationale a natiunei romane din Transilvani'a, si totnodata se se róge, cá natiunea romana prin reactivarea articiloru acelora se se sustiena in drepturile sale politico nationali, éra cans'a uniunei Transilvaniei cu Ungari'a se se relege la una dieta a Transilvaniei bazeata pe adeverat'a ei representatiune de poporu.

Turd'a 2 Augustu 1867.

Subscrisa de 55 membri ai comitetului comitatense din 1861 in prefectur'a Turdei si inca numai de celi ce nu sciu scrie si n'au nisuitu a fi oficiali, ca celi ce nu sciu scrie nu s'au primitu a o subscrie, ér' nesuitoriloru a fi oficiali li s'a concesu a nu o subscrie si nici au subscrisu-o. —

Care de cine se impedeca?

„Kol. Közlöny" afla, ca in urmarea alegeriloru municipale din districtulu Fagarasiului „Gazet'a citindu list'a amploiatiloru alesi nu se va prea impedeca de nume unguresci.

Prea adeverat, ca in districtulu Fagarasiului se alesera numai doi membrii (asesori) la tribunalu din sinulu nationei maghiare; lasamu inse ca in acelu districtu nu mai ecsista nici o comuna maghiara dara apoi insii membrii maghiari ai comitetului fusera siliti a mai remanea, cumca si in orasiulu Fagarasiu sunt numai patru maghiari carii au facutu cevasi cursu de dreptori, éra aceia mai toti sunt aplicati la comuna, séu ca traiescu cá advocati. Preste totu maghiarii in Fagarasiu au fórte pucina intielegintia mai inalta, din causa ca le lipsescu si loru scólele, candu in Fagarasiu ar' incapé fórte bine unu gimnasiu mare. De aicea nu s'au potutu chiama individi de domne-ajuta la deregatorii, pentruca insii maghiarii au protestatu cu mare focu.

Éca deci, pentruce „Gazet'a" nu se impedeca de amploiati maghiari in districtulu Fagarasiului. De altmintrea dintre maghiari séu maghiarisati sunt si vreo 3—4 cancelisti, carii nu cadu sub alegere.

Acum la ordinea nóstra intrebamu si noi pe „Kol. Közlöny", ca de cate nume romanesci ale amploiatiloru se impedeca elu in orasiulu Fagarasiu, unde totu sunt la 1700 romani? dara de cate se impedeca in comitatulu Albei de susu, de cate in scaunulu Murasiu, Odorheiu, Treiscaune, Ciucu, unde se afla in proportione mai multi romani, decatu sunt maghiarii in districtulu Fagarasiului, in tóte orasiele si in tóta Sasimea, de cate la cele dóua tribunale de apelu in M. Osiorheiu si Clusiu, de cate la guberniulu tierii si la curtea de casatiune, de cate la ministeriu? La tóte acestea ni se respunde, ca romanii n'au ómeni calificati. Veniti se numeramu astadi pe juristii maghiari si pe juristii romani, apoi se vorbimu mai departe. Se intielege ca dintre romanii tineri calificati sunt siliti a emigra in fiecare anu cate 10—15 in tierile romanesci, din causa ca aici sunt delaturati, in catu chiaru primirea la prace'a séca le este ingreunata in moduri felurite. Tiér'a mai are trebuintia neaparata celu mai pucinu de vreo dóuadieci advocati de capacitate eminente, inse cine primesce pe tinerii romani la prace'a de advocatu? In unele comitate se alesera tocma si cá membrii de tribunalu (asesori) mai multi unguri, carii necum se fia juristi, dara nici ca au vediutu cu ochii vreo carte de lege in viéti'a loru, éra juristii absoluti si in parte practici au fostu delaturati sub pretescrele de nimicu, ca sunt „provisoristi", ca sunt „absolutisti", ca n'au posesiune, mai in scurtu, s'a esercitatu politic'a resbunarii, pentrucá se póta intra la deregatorii fratii, nepotii, cumetrii, cuscrii si cumnatii fia catu de ignoranti. Intru adeveru noi suntemu fórte curiosi se aflamu odata opiniunea ministeriului justitiei asupra nóualoru tribunale din Transilvani'a! Apoi inca mai avemu frontes de a sbiera in contra curtii de casatiune?! —

Braslovu.

Magistratulu Brasiovului retinóesce publicarea, cumca din cans'a bólei de vite ce domina in apropiarea Brasiovului, orice comunicatiune cu vite cornute de din afara este oprita, si numai comunicatiunea cu cai este ertata in totu districtulu.

Din provincia avemu a referá, cumca in comitatulu Doboc'a decurgerea restauratiunei a machnitu fórte multu animele romanilioru de ambele confesiuni, finduca fórte pucini romani s'au alesu in oficiu si inca dintre romanii gr. or. uniculu jude bravu Sustai inca fù neconsideratu! Fratii Dobocenii acum n'au remasu indereptulu altor'a, ci inca au facutu propunere pentru restituirea dreptului politico nationalu alu romaniloru dupa cum vomu referá.

In comitatulu Hunedórei restauratiunea din 6—8 decurse chiaru si cu vatamari de onóre nationala. Unu Makray, fostu deputatu la diet'a din Pest'a, vediendu la cetirea adresei, unde se ceresa dela ministeriu conchiamarea congregatiunii celei vechi, ca d. prot. Ratiu reflectá „ca socsta mirósa a feudalismu", incepuse a vorbi de venirea muscaliloru, cá candu romanii i ar' fi chiamatu si nu maghiarii feudali. Apoi dlu protopopu Beniaminu P. Densusianu o pati si mai reu, numai pentruca propuse se se primésca in adresa; ca dupa ce legile din 48 s'au facutu fara participarea romaniloru, relationea Transilvaniei catra Ungari'a se se regulese in cointielegere cu diet'a conchiamanda a Transilvaniei, pentru care motiune unu maghiaru Balá il disse, ca a vorbi asié insemnéza a fi rebelu? In comit. Alb'a infer. o pati d. can. Vlassa, ca nu i se primi propunerea respectiva, ci i se nadusi. — Asteptamu descrierea fidela a spromisa. Asié e candu esti espusu si aruncatu si apoi te mai si veresci, cum facù D. B., in braciele capricieloru restatiate. Dupa legile din 1848 neci stata respectoare nu ni se cuvinica, si ne potemu descanta de norocu, ca nu ne au datu pieste granitia unde ne manara unii in poterea acelora legi. Ar' trebui se tiena acum magyaronii unu congresu internationalu, se'si serbeze victori'a pentru care s'au luptatu?! Eca ce va se dica a avé parte sa de dreptu recunoscutu prin lege; éca propunerile romaniloru de prin comitate, ca nu vreau alta decatu, decatu precisarea dreptului competentu, cá se nu depindemu dela nagyelkiiségul celu nasdravanu, remanendu paria, obsagi politici unoru aventurosi. S'a facutu dina, si cine mai órbeca, acela e fiiulu perdiarei. Linea óbla, acesa e mai aprópe de tienta; lupt'a franca si solidara pentru drepturilu nostru e singur'a anghira de salvarea politica nationala, de care se ne tienemu cá de unic'a conditiune a vietii si atunci, candu ni s'ar si rumpe tóte firele sperantiei, care se mai perdu printre intervalele lucide ale maioritatiloru fictive. — Imperatulu si regele trebue se'si salveze onórea coróneei, cu aperarea sanctionarei dreptei sale. Hic Rhodus, hic salta. —

Turd'a

5 Aug. 1867 st. n.

(Inchiaiare.)

In din'a urmatória adica 2 Augustu, mai antaiu — se citi protocolulu de eri, in care nici pomana fiindu despre decisiunea de eri cu unanimitate: ca romanii 'si reserva dreptulu de a da comitetului spre insaintare propunerea, despre repunerea in activitate a legiloru sibiiene din 1863/4 si relegarea la una dieta ardeléna bazata pe adeverat'a representantiune de poporu a decisiunei asupra uniunei Ardéluiui cu Ungari'a, precum si asupra dreptului publicu alu acestui mare Principatu. — P. O. Dni romani susu amintiti in numele toturoru romaniloru din prefectura pretinsera, cá si acest'a acceptare unanima de reserva a dreptului seu, se intre in protocolulu de eri, pentru care pretensiune apoi, Dómne! se fi vediutu cum se resculara fratii maghiari asupra romaniloru cuventatori, diecndu: ca acea fù opiniunea numai a minoritatei, care nu póte se intre la protocolu, ca atunci protocolulu ar' deveni diuariu si ca se nu se pérda timpulu cu pretensiuni de aceste frivole (?!) etc., ma ce e mai de insemnatu aici: D. profesoru mi se pare de drepturi dela Aiudu, Gyarmati, care nici dupa instructiunea pestana nu avea dreptu a vorbi in adunare, ne fiindu scrisu in list'a comitetului din 1861, stacá pre d. Rusu cu cuvente chiaru nepotrivite pentru una adunare parlamentaria constitutiunale, dar' romanulu inca i o spusá órzenu: cu acele cuvente d. profesoriu se si le pastréze pentru sene si sele intrebuintieze la pruncii ce i invétia. Dómne! unui unguru se fi disu unu romanu astfelu de cuvente, unde si ar' fi potutu afla unulu cá acela asilu! (Impartasitilie ac scimu totu.)

Nefiindu in protocolulu de eri bagata nici accea propunere a romaniloru; ca adres'a de bucuria si multumita catra ministeriulu pestenu se se mai amanea, se pretinse si intrarea acestei propuneri in protocolulu de eri, inse in desiertu fù latu arapulu cu sapunu, ca nu se albi, pentruca in mani'a nóstra a romaniloru toturoru, proprietariulu mare Ladislau Tisza din Cénulu mare eiti una adresa de bucuria si multiumita catra ministeriulu ungurescu gafita cu mare maiestria si multa finetia pentru activitatea ce o esercéza in Ardéiu, nefacundu nici macaru amentire despre neindestulirea, amaritiunea, ma chiaru esarcerbarea maioritatei locuitoriloru din Ardéiu, pentru relegarea la Pest'a a indreptarei dreptului lui publicu si unirea lui cu Ungari'a fara voi'a romaniloru, ma chiaru cu total'a loru, ignorare. — Apoi una propunere; ca ministeriulu se se nevoiésca catu mai curundu a scóte din activitate inca si cea mai mica urma de umbra a sistemului de regimu Bachianu, Schmerlingianu etc., care le acri sufletulu acum de 18 ani, si se introduca catu mai curundu adeverat'a constitutiune liberale maghiara din 1848 in propunerea acest'a se pomenira si multe specialitati de scaimbari precum cá in locuiu adjunctiloru de judi procesuali se se puna jurati (eskütt), se se organiseze tribunalele urbarisli, si orfanali, se se introduca legea de presa din Ungari'a etc. etc., inse ceva de acele, ce si pre romani i aru indestuli cá natiune politica, nici pomenire nu se fece.

Acestu oratoru mare unguru mai perora inca cam una óra intréga nevolindose in totu tipulu ei cu promisiuni si indirecte si cu amenintiari, cá se primimu, firesce noi romanii, form'a dualistica de regimu ce intentionéza ministeriulu pestenu a o croi si pentru Ardéiu, inse se o scia d. Tisza si toti aseclii lui, ca romanii ardeleni inca la an. 1848 sentiendu sborulu spiritului civilisatiunei europene de asupra sa, pre care constitutiunea maghiara din 1848, mormentulu nou spoitu, alu celei antemartiali vechi, realminte nu 'lu póte suferi, cá buh'a lumina, si astfelu venindu la conoscinti'a esistintiei sale politice, apoi dechiaratiunea esistintiei sale politice, cá natiune in facia lumei intarindu-o cu juramentu, acceptatu cu salve de tunuri austriace, unele din cele mai puternice in Europ'a — nu se voru mai lasa pre sene a se amagi nici cu promisiunes aurului din Brasili'a; nici nu se voru mai spaimenta de orcanele politice amenintiatórie turburatoriloru de statu (lázadok), ca romanii nu sunt turburatori, ei pretindu si voru pretinde, déca nu li se va da in veci, cu tóta puterea morala, realisarea principiului egalei indreptatiri cetatienesci si intru ei cá natiune politica de sene statatória, — nici mai multu nici mai pucinu; — turburatori de statu de pacea si binele lui sunt aceia, cari se opunu principiului acestuia eternu, santu si Dumnedieescu, cari numai se póta ngamonisa pre maioritatea locuitoriloru dintru una tiéra nu se sfiescu a'i sacrifica independinti'a si autonomi'a in contra voliei acelora, si cari nu se indestulescu cu servitutea unui poporu de 400 ani, ci se nevoliescu si acum in secluiu alu 19-le alu aduce la involire cu starea de paria pentru sene pre alti óre cateva secli insinte.

In scire se i fia d. Tisza si toturoru asecliloru dsale cumca romanii inca de demultu au scintu, ca imperatulu va redica ministeriu ungurescu, inse si despre acesa au fostu si sunt ei convinsi: cumca imperatulu acésta o face numai la cerbicoritatea maghiariloru, si cu deosebire a aristocratiei acestora, si numai sub conditiunea tocma de si tacita, cá ei se indestulésca dreptele postulate ale natiunalitatiloru nemaghiare, — ca altcum nu potu ferici, ci tocma din contra, voru neferici patri'a sa propria si imperiulu intregu pentruca simtiulu esistintiei sale politice in nationalitatile nemaghiare cá atari intru stat'a s'a eternitu, incatu acela altcum mai multu nu se póte nadusi decatu cu realisarea egalei indreptatiri a nationalitatiloru in sensulu celu adeveratu alu cuventului.

Se o scia d. Tisza si asecliі lui, ca pre lenga tóta scaimbarea impregiurariloru imperiului si

orcanele politice, cari s dîsu ésa în 2 Aug. s. c. în marcalolu Turdei ca amenintia statului, românii totusi voru remané cá stanc'a dela chiai'a Turdei nesguduiti în credinti'a catra imperatoriulu Austriei si gloriós'a dinastia absburgico-lotaringica si nu li trebue a mersi a altuia gratia, decatu alui Ddieu din cerîu si a imperatului pre pamentu, pre care 'lu voru apera pana la ultim'a picatura de sange în contra tuturoru vijeliloru interne si esterne.

Deci se scia dnialoru în urma si accea: ca pre pamentu nu e accea potere morala, care se stórca dela romani involirea cu una constitutiune dualistica, suprematisatória, desbracatória pre natiunalitatile nemaghiare de tóta esistinti'a sa politica, precum e cea maghiara din 1848, pentruca zi si scîu bine cá intieleptulu Ungariei Deacu, cumca accea ce omulu cu voli'a da din man'a sa, nu'i acea potere lumésca, care candueva se i póta reda, apoi déca li se va face sila, accea de siguru nu va dura în eternu, ca Christosu inca fù omoritu cu sil'a, ci totusi a trei'a di a inviatu cu gloria.

In urma se citi resultatulu scrutiniului, din care reesindu cá judi procesuali, la intregu politiculu prefectorei, numai doi romani, ne convinseramu prea deplinu, ca noi romanii ce avemu a astepta dela aristocrati'a unguresca, séu déca mai vrei dela ungari si catu cuntu ei de fideli intru implinirea promisiuniloru sale: cá se asteptamu: cá in. ministeriu unguresc tóte le va face bune?

Se citi apoi si formul'a juramentului pentru amploiati, dar' vediendu noi romanii ca si accea suna numai pentru sustienerea constitutiunei maghiare, nu voliramu a lua parte si la jurarea amploiatiloru, ci ne duseramu acasa. Mai incolo apoi ce s'a templatu nu scîu, apuna acela care a fostu de facia si mai incolo.

Er' propuneres scrisa, a membriloru romani, din cuventu în cuventu vedio în frunte.

Lugosianu,
protopopu romanu gr. cat.

ROMANI'A.

Prim'a, 13 Augustu 1867.

Astadi Marti la 12 óre în sal'a Atheneului romanu, ornata cu tóta pomp'a nationala: flori, tablouri, standarte nationale, portretele mariloru barbati si natiunei, în faci'a unui publicu numerosu si alesu, se deschise oficialminte **Societatea literaria romana.**

Domnulu ministru Stefanu Golescu inaugurà societatea acésta literaria cu urmatóri'a cuventare, care va remané conservata în fruntea sanctuariuloru natiunalitatii romane:

Domniloru!

Me simtu detoru, în urm'a diverseloru impregiurari ce cunósceti, se amintescu în acésta solemna si mare di a istoriei nóstre literarie, me simtu detoru diou, a aminti care este scopulu acestei societati ce inauguramu?

Nu potu face mai bine pentru acest'a de catu a dá lectoru reportului guvernului dela 11 Februariu catu locotenenti'a principiaria, prin care supune la aprobarea ei decretulu de constituire a acestei societati.

(Aci d. directore generalu alu instructiunei publice V. A. Urechia da citire reportului citatu mai susu. Dupa citirea reportului d. ministru urméza):

Acestu reportu, vediorati domniloru, spune lamuritu totu ce dorimu, totulu la ce aspiramu prin infiintiarea societatii insarcinata cu lucrarea gramaticei si a glosariului limbei romane. Abia mai erá de lipsa în seculu, în care suntemu, de asemene esplicatiune, ca-ci nu póte fi dorintia mai legitima si mai ertata pentru membrii acelei natiuni, ori cum Dumnedieu ar' fi despartitu-o politicesce, decatu de a-si cultivá limb'a nationale, tesaurulu care nu este putere omenésca care se'lu iè dela unu poporu.

Aveti, domniloru membri, mai nainte de tóte a ve ocupá de regulamentele constitutive ale societatii. Le veti face dupa cum ve voru povetui luminele dvóstre. Guvernementulu, din acésta di nu mai póte avé nici unu amestecu în lucrarile dvóstre.

Societatea este si remane independinte si libera, cum libera si independinte a fostu, este si va fi limb'a poporului romanu, ori cate servituti si vicisitudini au pututu incovaiá grumazii unora dintre noi. De astadi incolo societatea literaria independinte va avé responderea si glori'a lucrariloru sale. Ministeriulu depune în manile dvóstre, domniloru membri, fondurile ce din diverse legaturi posede dejá societatea si alu caror'a depositaru legalu si naturalu, pana astadi erá ministeriulu. Pe langa asemene fonduri materiali, dvóstra primiti astadi dela natiune unu depositu de una valóre nestimabila: Limb'a ss.

In acésta sala în care celu mai micu adornamentu vorbesce animei si mintiei si în acésta di în care vorbescu animele totoru romaniloru, ce v'ar' puté dice guvernementulu Romaniei ce nu ar' fi dejá în anim'a dvóstra?

In acea anima cetimu acea dorintia ca: Societatea literaria se nu uite nici una minuta, ca depositulu sacru primit'u dela strabuni, limb'a, trebue se'lu lassamu posteritatii romane, despoliberatu si poleitu cum se despolbera si se poleiesce una scula strabuna, dara intregu si intaotu.

Representantii ai limbei romane din tóte unghiurile pe unde Traianu si Aurelianu au plantatu vulturii Romei, cugetati mai alesu cu ingrijire de a nu desparti prin limba pe poporu de clasele culte, ca-ci limb'a nu este a unei clase ci a natiunei si separarea limbei ar' fi unu germine cu multu mai fatalu, decatu relele ce aveti a combate astadi.

La lucru, societate literaria iubita romaniloru! Natiunea intrége si in particularu M. S., iubitulu Domnitoru alu Romaniei si guvernementulu seu, voru urmari cu anim'a si cu mintea lucrarile dvóstre.

Se traiésca Carolu I.!

Traiésca societatea literaria!"

Dupa acestu discursu de deschidere urmatu de emotiuni si vivate,

D. V. A. Urechia tienù urmatóri'a cuventare privitória si la inaugurarea societatii si la salutarea bustului repausatului Mecenate Evangelie Zappa.

I. Ce are campulu da inginesce
Si Pindolu totu diseratinesce,
Ce are Romanulu de soghitiesce?

Éta asié se intrébа anim'a poetica a Macedono-Romanului de mai multi secli, si unu respunsu nu scia se'i dè si nimeni nu'i dedea unu dulce respunsu.

Anii de pe urma si seculului in care suntemu 'i au spusu inse de ce

Campulu ingalbinesce
De ce Pindolu totu cartesce
De ce Romanulu totu suspina?

De ce? . . . sufletulu lui erá plinu de una iubire si de unu doru ce nu aveau nume, lui ei trebuea frati de iubita cá mamei bune copii de desmierdatu.

Dar' are elu frati, elu care de secoli, din sechi cei de gloria si Assniloru, n'au mai avutu de catu stapani de servitu si lungu martiriu de suferitu? Are elu frati?

— Cine esti tu, copile alu Pindului care canti frati de iubita?

— Eu hui Romanu!

— Eu esca Romanu!

Si la acestu respunsu unu echou imensu implu vaile carpatice si intregu pamentulu lui Traianu: suntemu romani! Romani!! Romani!!

II. Astfelu recunóscerea se facu. Romani'a libera isi intielese datoriele catra fratii regasiti: cu invoirea guvernementului M. S. Sultanului trei scoli s'au deschisu în comunele Bitoli'a, Avel'a, Cu-Furc'a, Brézi'a si Smeiau si în comun'a St. Marino. Una scóla speciala Macedo-Romana s'a deschisu si în capital'a Romaniei. Scolarii ei au primitu la osi'a acestui templu pe acei barbati cari au misiunea a dá Macedonlei ceea ce il lipsiea pana astadi: Limb'a scrisa romanésca, în locului idiomului, compu natiunale inflorite, dara în care rugele si viorelele au fostu nabusite de palamid'a si scaetii strainismului:

„O! lui Dumnedieu multiamire, imi scria in dilele trecute unu betranu preotu care urmézа cursurile unei din scolile deschise intracolo, oh! lui Dumnedieu multiamire! De acum potu muri ca-ci cetiu romanesce evangeli'a

III. Desmerdati în libertati cum suntemu de catuva timpu — nu me plangu de acésta cu atatu mai bine! — Desmerdati dicu, în libertati, noi nu scimu intielege tóta puterea si tóta dulceti'a simtiementului ce implea anim'a betranului preotu candu scria vorbele ce le citiu.

De asié simtiemente erá coprinsu unu nobilu sufletu, nascutu sub verdele frundiu alu poeticiloru munti ai Macedoniei. Erá acestu sufletu ca una concentrare a tuturoru fratiloru lui din acele parti De sci intensitatea iubirei lui, de aci nemesuratulu lui devotamentu pentru romanismu.

Evangeliu Zappa, — ca-ci vorbescu de elu, — cá si betranulu directore alu scólei Macedono-Romana, archimandritulu Averchie, candu puse pitiorulu pe malulu Dunarei Romaniei libere, lassa se ésa din peptulu seu tiepetulu fratelui ce'si revede fratele iubitu: si eu hiu romanu!

Evangeliu Zappa erá în sdevero romanu, ori catu una justitia care 'si va dá sém'a insintea lui Dumnedieu a impusu umbrei lui durerea desnationalisarei. Elu grecu!? . . . Elu care nu aduná secerisiurile deaurite cu cari Dumnedieu bine cuventá brazd'a ce trage, decatu pentru a le revarsá în granarile natiunei sale!

IV. Evangeliu Zappa n'avu catu trai altu dar' de catu d'a vedé pe fratii lui din Pindu intrati pe calea de cultura, care prin impregiurari mai favorabili ne amu deschisu o noi cesti lalti romani; Zappa n'avu de catu una via aspiratione, acesa de a vedé unificarea, contopirea dialectului Macedono-Romanu cu acela alu Romaniei Traiane. De acesa cu mai multi ani insinte de a muri elu depuse la tesaurulu romanu una suma preste 5000 galbeni pentrucá cu ea se se incépa edificarea, cum dice reportulu guvernului dela 11 Februariu, acele dóue mari coronate ale templului nostru nationalu: derimate cá si gramatic'a si glosariulu limbei romane.

Ide'a nationala ce a implutu anim'a si mintea lui Zappa catu a traitu au fostu ultim'a lui preocupatione murindu testamentulu seu, resplatindu iubirea devotata a rudei sale onor. d. Zappa, elu facu una larga parte si obiectului afectiunei sale: limbei romane. Elu otari, ca (eredele) legatoriulu seu universalu se sibi a respunde în perpetuitate cate un'a mia galbeni pe fiacare anu si asicura acestu venitu cá ipoteca eterna în mosiele ce lassa.

V. Aceste fonduri generóse cari asicura deplinu independinti'a societatei, sunt singure ele monumente si marmure cari voru perpetuá numele lui Evangeliu Zappa.

Una natiune care aspira se traiésca, trebue se scia asi aminti. Una natiune care se scia presecrá stradele si piatiele cetatiloru si salile museeloru cu representatiunea si amintirea barbatiloru ei, acea natiune sémana pe tóta diu'a noua semintie de gloria.

Se ne amintimu deci, Domniloru, în acésta di în care inauguramu tocmai societatea ce va dispune de donatiunile lui Zappa, se ne amintimu de elu în modu demnu de cultur'a si seculu în care traimu si de acea amóre a romanismului care a implutu viéti'a lui.

Acea marmura rece care va pastrá în sal'a societatii literarie suvenirea generosului ei donatoru o voru incaldi caldur'a iubirei si a respectului nostru!

Onóre lui Evangeliu Zappa!

Iubirea lui de romanismu fia unu esemplu care se sfle multi imitatori.

Una simtiu de reverintia se manifestà în tóta adunarea.

D. canoniculu Timoteu Ciparu suinduse pe tribuna intre aplause rosti urmatori'a cuventare:

„Domniloru!

Societatea literaria, fundata din liberalitatea unui guvernu romanu patrioticu de astadi, isi incepe lucrarile sale. Prim'a Augustu 1867 va face, asié credemu si speramu, una epoca nóua în viéti'a culturei nationali romane, una epoca ilustra si de memoria indelebila pentru intrega Romanimea.

Ea are una misiune inalta, si unu scopu atatu de sacru, catu nu potu crede, domnii mei, ca mai póte fi vreunu romanu, unu adeveratu, care se nu'i recunósca acésta misiune importanta, si se nu'i oreze cele mai salutarie resultate pentru intréga Romanimea.

Ea nu are misiune si scopuri politice. Fundatorii ei, membrii ei si toti factorii ei potu se fia suspectati de inimicii natiunei romane, cá totudéuna, ca ayemu tendentie subversive si ostili altoru natiuni, intre cari si langa cari vietuimu. Inse care incrare, fia catu de onesta, nu si-a avutu inimicii sei? Si candu a fostu vreodata romanulu aperatu de suspitiuni mavole?

De acesa nici noi, nici urmatorii nostri nu ne vomu retrage dela lucrarile salutarie natiunei nóstre, numai de fric'a suspitiuniloru nemeritate, carora suntemu espusi.

Domniloru! Simtiulu natiunale s'a desteptatu in tóta Romanimea. Natiunea romana a venitu la consciinti'a pusetiunei, carea i se cuvine intre natiunile Europei; ea va face toti pasii cuveniti pentru a ocupá scésta pusetiune cu demnitate.

Natiunea romana de sici insinte va fi solidaria pentru corpulu intregu si nu voru mai fi partite meschine, („ura!“ indelungate), cari se ne desunésca dela unulu si acelesi scopu solidariu, cultur'a nationala.

Pana aci patri'a romana, limb'a si nationalitatea nea fostu calcate de Huni, Slavi, Turci, si altii. Amu inceputu a ne liber'a patria, am inceputu a ne liberá limb'a. Am inceputu, domniloru, abié am inceputu, dara nu am terminatu, remane, cá se continuamu si se terminamu.

Barbatii de statu si romaniloru voru ingriji pentru eliberarea perfecta a patriei romane. Som de convingere, ca ei isi voru implini cu esactitate inalt'a loru misiune, — si patri'a romana in urma va deveni libera. (Ura!)

Pentru eliberarea limbei nationali va ingriji, mai cu distinctiune, intre altele chiaru acésta societate literaria. — Ea va ingriji, cá limb'a romana se scape de totu de jugulu despotismului, sub care de secuii a gemutu. — Ea va ingriji pentru conservarea unitatii limbei romanesci in tóte provinciele locuite de romani. — Ea i va redá form'a curatu nationala romana, pentru cá se figureze cu tóta demnitatea intre si langa sororile ei de origine latina. — Ea va pune fundamentulu pentru una literatura adeverata nationala, corecta in spresiuni, corecta in forme, fara care nici una literatura nu póte meritá de a se chiamá literatura.

Celu a totu potente, care nu ne-a lasatu se perimu in furtunele secliloru trecuti, si carele si-a intorsu indurarea sa si catra nepotii Romei vechie, credemu si speramu, ca ne va intinde sant'a mana si ne va bine cuventá lucrarile nóstre, pentruca sunt curate, pie si devotate unei cause sacre, cá insasi religiunea, caria datorimu santului seu nume.“ (Ur'a si aplause indelungate.) —

Toastulu dlui Vas. A. Urechia la Bancuetulu din 13. Iuliu.

Domniloru!

Puterea erculelui unui poporu indianu statea in limba. Pe catu timpu una limba i remanea elu era neinvinsibilu.

Acésta alegoria coprinde una sublima lectiune pentru popóre.

Da! pe catu tempu una limba natiunale va esiste, va esiste ercule, va esiste natiunea! Dissolutiunea unui poporu incepe din diu'a candu datéza disolutiunea limbei, ca-ci limb'a imparte puterea sórtea poporului. A nóstra nu este ea óre documentulu celu mai viu alu faseloru diverse, dile de doliu séu de serbatórea prin care a trecutu insusi poporulu romanu? Limb'a nóstra reflecta ceriulu, campiele inflorite si muntii carunti; ea este ecoulu carele o repercutatu si repercutá tipetele si suspinele, desmerdarile si urele suimei si ale geniului si aspirantiuniloru nationale.

— Ce tiéra, ce poporu este acesta? intrebá strainulu pana mai deunadi, candu urechi'a lui era lovita de armoniósele vorbe romane.

Si la acésta intrebare cine respunde, domniloru?

— Alta data i ar' fi respunsu . . . . Ba nu alta data . . . In viitoriu, va respunde la intrebarea strainului arma de la braciu si vulturii drapeleloru nóstre! Oh! dar' au fostu dile, candu arm'a ne cadiuse din mani, candu aculele strabune isi relasera sborulu dintre noi . . . Atunci cine respundea la intrebarea strainului? Cine?

— Limb'a, totu limb'a, merau limb'a, cea nemuritória si frumósa a poporului romanu. „Intréba, dicea ea strainului, ecourile Carpatiloru si ale Pindului, cari repercuta unca ultimele suspine ale eroiloru falnici; intréba glossarulu limbei: acelasi respunsu vei avé, caci la noi tiéra si poporu, poporu si limba sunt sinonime. Invasiunile au lasatu urme fatali in campiile tierei; ele au lasatu acelési urme in limba! . . .

Vrei se scii, tu strainule, cine sum?

Asculta, colo sub olivi verdi si Pindului

Hiu Romanu!
Escu Romanu!

Asculta!

In vechiulu pamentu alu lui Decebalu una voce resultandu din unirea a 10000000 de voci, a imarmuritu de spaima pre neamici . . . .

— Ce dice ea?

— Suntemu Romani!!

Ei bine, dl., limba, éca ce tesauru nestimabile, marca nóstra de nobletia, pergamentele si sculele nóstre strabune, éca foculu sacru care guverneulu Romaniei libere, care natiunea romana a incredintiatu societatiei literarie, a careia inaugurare va fi mane, si pre ai careia membrii, in acésta di eternu memorabile in istori'a literaturei nóstre, i avemu lenga noi, si de care decretele divine no a despartitu politicesce de lungu timpu!

Bine ati venitu frati! bine ati venitu! ve dice societatea ateneului romanu si cu ea ticr'a intrége.

Ventulu ce vine despre muntii vostrii are aripile incarcate de suspine si de durere.

Dar' nu este, nu a fostu durere si nu sunt suspine care se ve fi pututu opri pre voi d'a striga: suntemu Romani si vomu cultiva limb'a romana!

Strabunii vostri au reinvetiatu pre parintii nostri acestu strigatu, acestu pretestu salvatoru: Civis romanus sum! Si ce! astadi candu acestu protestu nu se mai redica numai din fundaturile muntiloru vostri, fratiloru, ci din tóte unghiurile pamentului lui Traianu si alu lui Aurelianu, astadi se ne indoimu de viitorulu limbei romane?

Portu acestu toastu, dl. in onórea acelora cari, purtandu in anima loru animele a 12,000,000 de frati, vinu a arata lumei ca limb'a romana esiste, caci esiste poporulu romanu si ca nu sunt vorbe romane vorbele: dusimania, dihonia, robia, neamu, norodu, dar ca, cu lucrurile ce insemnédia, amu relegatu vechile nóstre vorbe: nationalitate si libertate!

Se traiésca societatea literaria Romana!!

Dupa d. V. Urechia, dr. Hodosiu, purtá unu toastu; din caus'a ca na'u fostu stenografi, nu putemu d'a de catu una prescurtare a cuventeloru dséle, dice „Romanulu“:

„Pentru a doua óra am fericirea a vorbi in capitalea Romaniei libere.

„Selavi'a ucide sentimentele, libertatea le re'nvie. Dara astadi anteiasi data pe pamentulu Romanu liberu, anim'a si vocea mea atato e de miscata, sentimentele asia me navalescu, in catu nu gasescu cuvinte de respunsu la asta frumósa, poetica si Romanésca salutare a dlui Urechia.

„Ceea ce unadata numai visámu, éta astadi se realisédza. Societatea literaria, la care neasi facutu onórea a ne invita, are de a pune fundamentulu unitatii limbei romane. Limb'a este cugetarea. Unitatea ei, va fi unitatea cugetarei, unitatea ideei Romane.

„Se traiti fratiloru liberi si nedespartiti.“

Mai nou. In 15. Augustu, diu'a onomastica a imperatoriului Napoleone alu III, fù serbata in Bucuresci cu cele mai vii manifestatiuni de multumire catra generós'a Francia si Imperatórele ei, caroru are Romani'a a'si multiami suveranitatea de adi, cu conductu de tortie impuitoriu si adresa catra representantele Franciei, care redicá vivate pentru Napoleone, Romani'a si D. Carolu I.

In 16 fura membrii societatii literarie primiti la M. S. Domnitoriulu in palatulu dela Cotroceni.

„Monitorulu Romaniei din 17 Augustu anuntia demisiunea ministriului de interne I. Bratianu, a ministrului primariu si a intregului cabinetu. I. Sa, nevrendu d. C. Bozianu a luá asupras, bine voi a insarciná pre domnulu St. Golescu cu compunerea ministeriului nou.

Domineca in 18 se tienú siedintia literaria, deschisa de d. D. Brateanu, dupa care d. Tim. Ciparíu tienú o disertatiune eruditá despre fasele literaturii romane. Intre aplause si salutari entusiastice se sui pre tribuna d. I. Eliadu Radulescu si tienú alta disertatiune totu de cuprinsu literariu, finindu cu sperantí'a ces mai firma, ca resultatulu acestoru conferintie literarie va fi unificarea cea dorita in literatura. Fia'i gur'a de auru!!! —

Programme

du pensionnat israélite sous la direction autorisée de Monsieur Steinhard à Cronstadt en Transylvanie.

Cet établissement dâté depuis 1860 se trouve au centre de la ville. Les locations permettent, d'espacer les classes, la salle, à manger, le dortoir, et l'infirmerie.

L'enseignement

se fait d'abord dans une classe preparative, ensuite en 6 classes.

Les matières comprennent. 1. La religion base de chaque véritable éducation. 2. Les langues: Allemande, française, roumaine et israélite. 3. L'histoire naturelle. 4. La physique. 5. La géographie. 6. L'histoire universelle. 7. L'arithmétique. 8. La calligraphie.

Les sujets non obligatoirs.

1. La musique. 2. Le dessein. 3. Les langues modernes. 4. La danse.

Une expériance de six années en qualité de directeur et de l'instituteur de cet établissement nous a mis à même d'apprécier l'uniformité qui existe entre l'éducation paternelle et scolaire. Notre mission une fois, definie, nous n'avons rien epargné pour atteindre le but proposé, et grâçe à la bienveillance publique, nous sommes heureux de constater aujourd'hui que nos efforts ont été couronnés d'un plain succés.

Steinhard, Directeur.

Programulu

institutului de crescere israelitu autorisatu din partea legalei superioritati, sub directiunea subsemnatului.

Acestu institutu de crescere se afla in mediuloculu orasiului Brasiovu, asiediatu intr'unu localu cu 14 odái, dupa impartirea ceruta de unu internatu.

Obiectele de invetiatura.

1. Religiunea.
2. Limb'a germana, francesa, romana si israelitica. (Limb'a francesa se predá de catra unu francesu de nascere.)

Limb'a de conversatiune e german'a si frances'a.

3. Istori'a naturala si universala. Fisic'a. Geografi'a. Aritmetic'a. Caligrafi'a etc.

Obiectele neobligate.

Jocuiu, notatiu, music'a si limb'a englesa si italiana. —

Fiinduca ne-amu pusu tóta silinti'a si incordarea de a dá o cultura sciintifica eleviloru, cu ni se incredintiaza, portandu grigia pariotésca atatu pentru desvoltarea loru spirituala catu si pentru cea corporala, crede subscrisulu a se poté recomandá si pre viitoriu onoratului publicu respectivu.

Steinhard, diriginte.

Programm

der israelitischen concessionirten Erziehungs-Anstalt, unter der Direction des gefertigten Vorstehers.

Diese Anstalt befindet sich im Mittelpunkte der Stadt, in einem aus 14 Zimmern bestehenden Lokale.

Lehrgegenstände.

1. Religion.
2. Deutsche, französische, romanische und israelitische Sprachen. (Der Unterricht der französischen Sprache wird von einem gebornen Franzosen ertheilt.)

Die Umgangs-Sprachen sind deutsch und französisch.

3. Natur- und Weltgeschichte. Physik. Geographie. Arithmetik. Calligraphie etc.

Nicht obligate Lehrgegenstände.

Tanzen, Schwimmen, Musik, englische und italienische Sprache. —

Indem ich Alles aufgeboten habe, die mir anvertrauten Zöglinge wissenschaftlich zu bilden und sowohl für ihre geistige als bürgerliche Entwicklung väterlich zu sorgen, so glaube ich auch für die Zukunft mich dem P. T. Publikum empfehlen zu können.

Steinhard, Vorsteher der Anstalt.

Cursurile la bursa in 20. Aug. 1867 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 98 cr. v.	
Augsburg	—	—	122 „ 50	„
London	—	—	125 „ 30	„
Imprumutulu nationalu	—	57	„ 10	„
Obligatiile metalice vechi de 5 %		59	„ 80	„
Actiile bancului	—	—	694 „ —	„
„ creditului	—	—	182 „ 90	„

Redactoru respundietoru
JACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tiparitulu lui
JOANE GÖTT si fiiu HENRICU.